

середніх та вищих навчальних закладах: мова, література, історія. Горлівський інститут іноземних мов. – Горлівка, 2013. – С. 323–329.

3. Любов Єремичева. Молодь в Україні: чи маємо можливості бути громадсько та політично активними? // Громадський простір: електронний журнал: 12.08.2015. URL: <http://www.prostir.ua/?focus=molod-v-ukrajini-chy-majemo-mozhlyvosti-buty-hromadsko-ta-politychno-aktyvnymu> (дата звернення: 5.03.2017).

4. Бобир Т. О. Небезпеки та ризики, з якими діти можуть зіштовхнутися в мережі Інтернет / Т. О. Бобир // Безпека дітей в Інтернеті: попередження, освіта, взаємодія. маг-ли наук-метод. Інтернет-конф. (11 лютого 2014 р.). – Кіровоград, 2014. – 182 с.

Шевченко В. М.

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник лабораторії сурдопедагогіки Інституту спеціальної педагогіки НАПН України, м. Київ, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В ОСВІТІ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ

На сучасному етапі розвитку суспільства обсяг та складність інформаційних потоків досить велика і з кожним роком збільшується. Тому традиційна система навчання потребує постійного удосконалення на основі сучасних досягнень науки та техніки, що пов'язано з покращенням методики організації та проведення навчального процесу. Важливим напрямом інтенсифікації навчально-пізнавального процесу є використання технічних засобів навчання (ТЗН), в тому числі комп'ютерної техніки [1, Електронний ресурс].

Використання ТЗН в спеціальних закладах для дітей з порушеннями слуху відіграє важливу роль для компенсації та корекції порушень їх розвитку. Використання ТЗН надає навчанню більш насиченого, динамічного, творчого та інтенсивного характеру. Це дозволяє підвищити ефективність корекційного навчання, прискорити процес підготовки учнів, попередити появу вторинних розладів [3, с. 486].

Використання аудіовізуальних засобів навчання може виступати важливим напрямом досягнення позитивних практичних результатів. В умовах стрімкого зростання інформаційних потоків і збільшення дефіциту навчально-

го часу аудіовізуальні засоби дозволяють за один і той же термін часу викласти та засвоїти значно більший обсяг навчальних знань. При цьому якість інформації, яка засвоюється учнями, підвищується за рахунок її наочності, виділення в графіках, схемах, слайдах, головних структурних елементах процесів і явищ [1, Електронний ресурс]. Використання ТЗН дозволяє збільшити обсяг інформації, яку необхідно запам'ятати, приблизно на 35% та підняти ефективність занять на 20%. Крім того, це дозволяє значно інтенсифікувати навчальну та пізнавальну діяльність учнів [4].

У спеціальних закладах для дітей з порушеннями слуху використовуються різноманітні аудіовізуальні навчальні матеріали, в тому числі екранні (презентації, слайди, схеми, фотокартки тощо) і екранно-звукові засоби навчання (навчальні відеофільми, аудіозаписи тощо). Велика увага приділяється використанню звукових посібників, зокрема на заняттях з розвитку слухового сприймання.

При використанні ТЗН від сурдопедагога потрібна ретельна підготовка, яка передбачає знання змісту матеріалу, який буде демонструватися, чітке формулювання навчальних завдань, вирішенням яких служить екранний посібник; визначення мети його використання (для формування установки, мотиву навчальної діяльності або з пізнавальною метою); чітке планування уроку – визначення, в якій частині уроку і як буде використано посібник, як він буде поєднуватися з іншими методами (зі словом, дією); підготовка питань та завдань для учнів тощо [3, с. 487].

Однією з умов ефективної роботи з розвитку слухового сприймання є використання звуко-підсилюючої апаратури (ЗПА). Тому в школах для дітей з порушеннями слуху використовуються звуко-підсилюючі прилади різного призначення (для колективної, фронтальної та індивідуальної роботи).

У роботі з ЗПА вчитель повинен дотримуватися певних правил:

- перевірити перед початком уроку якість роботи апаратури та усунути наявні несправності;
- говорити спокійним, рівним, інтонаційно витриманим і емоційно забарвленим, розмовної сили голосом;
- уникати стукоту, хлопання, криків, оскільки це заважає роботі учнів;
- не користуватися ЗПА при загостренні в учня будь-яких хронічних захворювань вуха, появі ознак втоми, больових відчуттів;
- застосування ЗПА розширює можливості сприйняття мови на слух. Тобто, звуки мови, які раніше не сприймали на слух учні, при використанні ЗПА стають помітними;
- важливим є правильний вибір виду ЗПА на конкретний тип уроку або заняття відповідно до індивідуальних можливостей учнів [2, с. 27-29].

Успішне застосування ТЗН на уроках залежить від обраної вчителем методики подачі навчального матеріалу. Проте, важливо враховувати, що різні види ТЗН по різному впливають на методику навчання. Має місце взаємний

вплив – загальної методики вивчення матеріалу на методику застосування ТЗН і навпаки.

Отже, використання технічних засобів навчання підвищує ефективність навчального процесу, посилює засвоюваність учнями навчального матеріалу, а визначення доцільності та напрямів їх застосування у роботі з дітьми з порушеннями слуху є важливою складовою роботи вчителя.

Література:

1. Використання технічних засобів навчання в навчальному процесі. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.ipedahohika.com/lirefs-1168-1.html>
2. Діти з порушеннями слуху: крок за кроком від діагностики до інклюзії: посіб. для фахівців та батьків / авт.: Б.С. Мороз, В.П. Овсяник, О.М. Борищенко та ін.; за ред.: А.А. Колупаєвої, Б.С. Мороза. – К.: О.Т. Ростунов, 2013. – С. 27-29.
3. Сурдопедагогіка. Под ред. Е.Г. Речицкой. – М.: ВЛАДОС, 2004. – С. 486-487.
4. Танасієнко О.В. Використання технічних засобів навчання у навчальному процесі. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/28365/

Шевченко Ю. В.

*магістр, практичний психолог ДНЗ (ясла-садок)
комбінованого типу «Веселка», м. Обухів, Україна*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УКРАЇНІ

У сучасну епоху соціально-політичного розвитку України відкрилися нові перспективи змін в системі спеціальної освіти, пов'язані з новим ставленням до дітей з особливими потребами, з вирішенням питань їх соціалізації в суспільстві. На сьогодні широкого використання набув термін «діти з особливими освітніми потребами», який робить наголос на необхідності забезпечення додаткової підтримки в навчанні дітей, які мають певні порушення в розвитку, які не дають їм змоги користуватись тими освітніми послугами, що надаються звичайними школами [2, с. 61].